

Förslag A 1985/PRE
Framlagt av Mittengruppen
Behandlas i Presidiet

Medlemsförslag om nordiskt samarbete i EU

Mittengruppen föreslår att Nordiska rådet rekommenderar de nordiska regeringarna

att de nordiska samarbetsministrarna sammanträder med de nordiska ministrarna med ansvar för Europafrågor för att bereda hur Norden kan göra en proaktiv insats för de gemensamma intressena i EU-politiken inför det kommande EU-valet och sedan årligen

att de enstaka länderna i ett tidigt stadium informerar de andra nordiska länderna om planerade lagstiftande åtgärder med relevans för det nordiska samarbetet

att se till att olika former av kopplingar till den inre marknaden och Schengensamarbetet, både nu och i framtiden, till så liten utsträckning som möjligt leder till gränshinder

Samt att Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

Att forma opinion för de aspekter av Vision 2030 som bör göra avtryck på det kommande EU-kommissionsprogrammet 2024-2029 och

att samla behöriga nordiska tjänstemän för att debattera förarbetet inför EU-lagpaket och -initiativ samt i frågan om implementeringen av större lagpaket då och om det är relevant med målsättningen att undvika gränshinder och säkra medborgares och företags förutsättningar för att leva och verka över gränserna i Norden

Samt att Nordiska rådet beslutar

Att lämna inspel till EU:s institutioner när det är relevant, både i offentliga samråd och i andra lämpliga forum

Bakgrund

Mittengruppen har konsekvent dryftat behovet av att Norden, gemensamt på EU-nivå, framhåller och försvarar de nordiska värderingarna. De nordiska länderna bör med gemensamma krafter slå vakt om nordiska intressen och sträva efter att ha ett starkt inflytande över de beslut som fattas i EU. Grundläggande för våra länder är till exempel att värna den fria rörligheten inom Norden.

Trots att de nordiska länderna har olika status i förhållande till unionen, så påverkas alla våra länder häftigt av EU:s lagstiftning och beslutsfattande. Inte minst är den europeiska inre marknaden av fundamental betydelse för nordiskt näringsliv och arbetsmarknad. Även när det gäller standardisering, investeringar, beredskapsfrågor och – inte minst – klimatpolitiken är EU en central aktör.

Om det nordiska samarbetet ska behålla sin relevans måste det förhålla sig till EU och unionens tydliga inflytande på det som sker internt i Norden. Det nordiska samarbetet kring EU-frågor måste stärkas. Ett mer samspelt Norden skulle vara till nytta för hela EU och bidra till att stärka hela den europeiska kontinentens konkurrenskraft och ställning globalt.

Finlands regering har nyligen fattat beslut om att arbeta mer proaktivt med EU-frågor. Prioriteringar inför EU-kommissionens nästa arbetsplan har utarbetats, och samarbete med likasinnade länder med liknande intressen är en prioritet. Detta öppnar för ett mer proaktivt arbete också de nordiska länderna emellan. Den mångåriga planen för Norden, Vision 2030, tydligt poängterar vilka sektorer som våra länder anser sig ha ett intresse att driva framåt tillsammans. Nordiska Ministerrådet bör i den andan ta ledningen för att se över vilka sakfrågor som de nordiska länderna kan ha ett intresse av att driva på EU-nivå.

På nordisk parlamentarisk nivå bör samrådsmötena mellan de nationella fackutskotten och EU-utskotten få en fortsättning, speciellt i förhållande till EU-sakfrågor och större helheter av intresse över de nordiska ländernas gränser. Det bör utarbetas normer för hur Norden eller en nordisk konsekvensbedömning beaktas i det material som de nordiska parlamenten mottar från sina regeringar i lagstiftningsarbetet.

Samtidigt bör också Nordiska rådet bibehålla möjligheten att påverka EU-parlamentets lagstiftningsprocesser då det finns bred konsensus för det. Alltså bör Nordiska rådet bibehålla sin plats i EU:s Öppenhetsregister också framöver.

Under de gångna mandatperioderna i Europaparlamentet har de nordiska EU-parlamentarikerna sökt värna de nordiska intressena vad gäller skog- och jordbruk, fiske, arktiska frågor, sjöfart, grön omställning och One Health samt antibiotikaresistens. Nu behöver Norden gemensamt sträva efter att nå nyckelpositioner inför nästa mandatperiod, då ledarskap och rapportörskap utses. I och med diskussionen om Helsingforsavtalets förnyande framkommer en del av de ursprungliga tankarna för det nordiska samarbetet, däribland lagstiftningsarbetet. En av de ursprungliga formerna för det nordiska samarbetet var att samarbeta kring utarbetandet av lagtexter. Detta samarbete har försvagats betydligt under åren - någonting som även Inge Lorange Backer pekar på i sin rapport från 2018 Styrket nordisk lovsamarbeid - Muligheter og utfordringer. Rapporten ser inga hinder till nordiskt EU-lagstiftningsarbete så länge som de enstaka lagarna inte kommer i strid med gällande EU-lagstiftning.

Mittengruppen anser att det nordiska lagstiftningsarbetet bör återupplivas, specifikt vad gäller för- och efterarbetet kring ny EU-lagstiftning. Om länderna väljer

olika sätt att implementera EU-lagstiftning riskeras medborgarnas förutsättningar att leva på lika villkor i alla de nordiska länderna, för att inte tala om företagens förutsättningar att verka i flera nordiska länder. De nordiska länderna har allt att vinna på att samarbeta så konkret som möjligt, både vid stiftandet av och under implementeringen av EU-lagstiftning.

Mittengruppen menar att Norden bör ta vara på det momentum som finns för nordiska synsätt och nordiska värderingar. Finlands och även Sveriges kommande medlemskap i NATO stärker samarbetet de nordiska länderna emellan, möjliggör ytterligare arbete för beredskap och det globala läget med kriget i Ukraina gör självförsörjningsgrad på regional nivå än mer kritiskt. De nordiska länderna besitter resurser som är viktiga och unika inför den gröna omställningen, men folkmängden för vart och ett av de nordiska länderna mindre röststarka än kontinentens största nationer. Tillsammans kan dock Norden såväl demokratiskt som ekonomiskt hävda sig väl. De nordiska länderna måste säkerställa den nordiska konkurrenskraften genom att gemensamt främja de gemensamma styrkorna och förhandla fram investeringar som håller Norden i framkant.

Stockholm, den 5. februar 2024

Hanna Katrín Friðriksson (V)

Heidi Greni (Sp)

Jouni Ovaska (cent)

Anna Starbrink (L)

Kathrine Kleveland (Sp)

Hafdis Hrönn Hafsteinsdóttir (F)

Catarina Deremar (C)

Jeppe Søe (M)

Ola Elvestuen (V)

Krista Mikkonen (gröna)

Emma Berginger (MP)

Anna Falkenberg (Sb)

Guðmundur Ingi Kristinsson (FF)

Kjerstin Wøyen Funderud (Sp)

Johan Dahl (Sb)

Kjell-Arne Ottosson (KD)

Sandra Listerby (Lib)

Hans Christian Schmidt (V)

Markku Siponen (cent)

Lars-Christian Brask, (LA)

Liz Mattsson (C)